

VÅRE ROVDYR

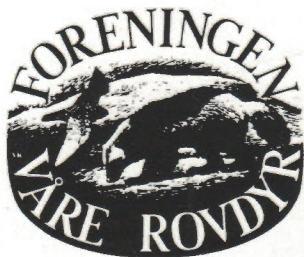
årgang 7

2.93

V. Rea
1993

issn 0801-4728

VÅRE ROVDYR

Postboks 17 - 2420 Trysil

Tidsskriftet VÅRE ROVDYR er medlemsorgan for foreningen
VÅRE ROVDYR, og utkommer fire ganger i året.

Ansvarlig utgiver/redaksjon:
Foreningens styre

Medlemskontingent / Abonnement Minimum kr 100,-
Juniormedlem (under 18 år) kr 50,-
Postgiro 0806 4429494 Bankgiro 1800.20.97644

INNHold

Leder	45
Årsmelding 1992/93	47
Referat fra årsmøtet 1993	49
Yngvar Hagen til minne	51
Bjørneturen 1.mai 1993	54
Ulvekonferansen i Belgia mai 1993	57
Med ugler i blikket	60
Forskningsprosjekt på rovdyr i Trøndelag	63
Aktuelle presseklipp	65
Rovdyrnytt fra Hedmark	72
Fra historien	74

FORENINGEN VÅRE ROVDYR

arbeider for å spre fakta om rovpattedyr og rovfugler,
og for at disse artene skal leve i livskraftige bestander
og forvaltes etter norsk lov og internasjonale avtaler.

Forsidetegning: Viggo Ree
Baksidefoto: Paul Granberg

Trykk:
Gausdal Trykkeri

Utgitt med støtte fra
Verdens Naturfond

Rovdyrseier i Stortinget

"Uventet seier til ulven" var å lese i flere riksaviser etter at Odelstinget i Stortinget stemte uvanlig imot kommunal- og miljøvern-komiteens overraskende innstilling om ikke endring av viltlovens par. 11 - nødvergeretten slik Miljøvern-departementet hadde foreslått. Før avstemmingen i Odelstinget hadde flere av riksavisene gitt flott støtte til ulven. Verdens Naturfond, Norges Naturvernforbund og FVR ga også sine bidrag i sakens anledning. En resolusjon fra en stor europeisk ulvekonferanse i Belgia noen dager tidligere, hvor FVR var Norges bidrag, ble også overlevert Stortinget. Heldigvis ble det en knepen seier til ulven med 44 mot 40 - men Lagtingets avgjørelse gjensto. Etter dette hadde flere av riksavisene (særlig VG's leder 27/5) kraftig oppfordring til politikerne om at denne viktige endringen av nødverge-bestemmelsen for utryddelses-truete arter som ulv måtte gå igjennom i Lagtinget. Saken gjelder selvfølgelig ikke bare ulv, selv om fokuseringen rundt denne arten er viktig i og med at den trenger lovendringen mest. Som kjent ble seieren større i Lagtinget enn i Odelstinget. Og! man har også gitt Miljøverndepartementet muligheter for å fjerne par.11 for de arter som måtte ha behov for det!

Det viser seg at saklig informasjon gir bedre resultater enn knyttenever og børsepipere.

Med tanke på nasjonale og internasjonale forpliktelser og naturvernarbeid over landegrensene - spesielt i nordisk sammenheng - var politikernes avgjørelse og omtanke til ulven meget betydningsfull. Når lovgrunnlaget for vernearbeid er mer likt vårt naboland Sverige, vil dette kunne øke mulighetene for et

bedre og utvidet samarbeid, slik at ulven får en bedre totalbeskyttelse i Skandinavia.

Som ventet har enkelte røster - kjent skiløper og rovdymotstander også - vært straks frampå og proklamert sitt harme over vedtaket. Nå får vi gå ut i fra at de verken representerer landbruket eller sauene næringen generelt. Mens andre i denne næringen vil inngå samarbeid med bedre støtteordninger, vil noen snu ryggen til. På sikt kan det siste neppe være lønnsomt.

Selv om totalantallet ulver i Skandinavia er svært beskjedent, så ser situasjonen bedre ut nå enn på lenge. Mulighetene for 3 ynglende par inneværende år er meget gode. Senhøsten og førvinteren dette år vil muligens avsløre fakta. Utover disse er det flere single individer rundt omkring - fortrinnsvis i Sverige.

Det er hyggelig å registrere at samene har startet sin egen naturvernorganisasjon. Med tanke på at samenes leveområder er truet fra mange hold, er det viktig at de starter sin egen naturvernorganisasjon hvor rovdyrproblematikken blir også et av temaene.

Ny beitesesong er i gang, og nye konflikter oppstår. Et avslag fra landbruksmyndighetene til to saueiere i Hedmark om å sette av og inngjerde et større område til sau var skuffende. Hva motivene bak avslaget var vites ikke, men jeg etterlyser vilje til å tenke nye løsninger fra sentralt hold innen landbruket.

Morten Bilet

Årsmelding for arbeidsåret 1992/93.

I denne perioden har styret bestått av følgende personer:

Leder: Morten Bilet, Skedsmo.

Sekretær: Yngve Kvebæk, Oslo.

Kasserer: Jon Bekken, Ridabu.

Redaktør: Hilde Aaseth, Hamar.

Styremedlemmer: Geir Sjøli, Skogbygda. Per Kristian Stokke, Flekkefjord. Burny Iversen, Elverum.

Varamedlemmer: Ragnhild Eklid Grendal, Telemark, Paul Granberg, Follebu, Stig Anderson, Arendal, Astrid Haagensen, Fagerstrand.

I tillegg til god kontakt styremedlemmer i mellom har styret som vanlig gjennomført fire ordinære styremøter. Perioden har vært preget av mange rovdysaker, og foreningen har stått sentralt ved flere anledninger når sakene har vært belyst i dagspressen. En omfattende kontakt både styremedlemmer i mellom, til forvaltning, presse, organisasjoner, privatpersoner etc. har derfor vært svært vesentlig og nødvendig for å holde et så høyt nivå som mulig på de respektive sakene.

Medlemsbladet har kommet med fire nummer i 1992. Stoffet til tidsskriftet har vært brukbart selvom noe mer fagstoff hadde vært ønskelig. Vår flinke redaktør Hilde Aaseth har også i denne perioden krydret bladet med glimrende og morsomme tegninger. Viggo Ree's flotte dyretegninger har som tidligere år hatt plass på første side, mens Paul Granberg har fotografert baksidene.

Av medlemsaktiviteter ble det, som foregående år, en bjørnetur i juni måned. Tilbakemeldingene fra turdeltakerne har vært gode. Referat i bladet.

Medlemstallet har vært svakt stigende, selvom vi har mistet noen medlemmer p.g.a manglende kontigent.

Økonomien i foreningen er relativ god, hvor hovedinntekten kommer fra kontigent, salg og gaver. Vi satt i gang et ulvefond i denne perioden. Oppslutningen og bidragene til fondet er vi godt fornøyd med, særlig med tanke på at fondet til nå har hatt en kort varighet. Tilstanden på økonomien og

ulvefondet blir kommentert på årsmøtet og kommer på trykk i tidsskriftet.

Vårt arbeid opp i mot både norske og svenske forvaltningsmyndigheter har til tider vært intensivt som til eks. høringsuttalelser vedr. nye forskrifter for forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe, villlovens par. 11 og 14, nye regler for erstatning av husdyr, fallvilt, protest mot jakt på ulven "Ylva", finske jaktloven, skadeskyting av bjørnen "Nuppi" for å nevne noen av brevene. Ett fåtall av brevene er gjengitt i bladet. På årsmøtet blir endel av korrespondansen fremvist.

Vedr. Forsvarets påtenkte skytefelt i Åmot, Elverum, Trysil og Rendalens kommuner har FVR engasjert seg fordi dette området er meget viktig med hensyn til bjørn og hiplassering. En rekke uttalelser er gjort og arbeidet forsetter intensivt videre.

Grunnet en lang diskusjon over mange år om hvorvidt bjørnen ennå er etablert i Vassfarområdet satte vi i gang et tiltak med en dusør på 5000,- til den første som finner et entydig bjørnespor på vårsnø i dette området. Dette ble satt i gang mars-93. Ref. i bladet.

God kontakt og samarbeid med andre norske naturvernorganisasjoner som Norges Naturvernforbund, Verdens Naturfond og Norsk Zoologisk Forening har også vært en del av virksomheten. Bl.a tok FVR initiativet til et viktig brev til svenske forvaltningsmyndigheter vedr. jakten på bjørn nær norskegrensen.

Et omfattende samarbeidsprosjekt med svenske og norske naturvernorganisasjoner hvor vi er initiativtaker er nå i avslutningsfasen. Dette arbeidet vil vi komme tilbake til når det ferdige produktet ligger klart.

En stor takk retter vi til våre medlemmer for den fine støtten som de gir foreningen ved sitt medlemskap slik at FVR fortsatt kan være en viktig pådriver til vern av truede dyrearter som flere av våre rovfugler og alle store rovdyr er.

Elverum, 30.04.93

Styret

REFERAT FRA ÅRSMØTE I VÅRE ROVDYR

Dato: Fredag 30 April (kl. 19.00)

Sted: Skogbruksmuseet på Elverum

Sakslisten ved årsmøtet ble noe forskjøvet da sentrale styrmedlemmer ble forsinket. En del av programmet som var tenkt lagt etter årsmøtesakene ble derfor behandlet først. Referenten har tatt seg den frihet å skrive referatet i henhold til sakslisten som ble sendt ut til møteinnkallingen.

1. Årsmøtesaker

1 a. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Godkjent uten merknader.

1 b. Valg av ordstyrer og referent

Ordstyrer: Jon Bekken

Referent: Hans-Jørgen Wallin Weihe

Begge valgt, eller skal vi si utpekt, uten motkandidater.

1 c. Årsmelding

Formannen leste opp årsmeldingen og kommenterte denne. Saker og korrespondanse fra styret gjennomgått. Formannen viste på overhead brev fra styret som var av mere prinsipiell karakter.

1 d. Regnskap

Jon Bekken gjennomgikk regnskapet. Det ble reist spørsmål fra salen om muligheten til offentlig støtte. Pr. idag mottar foreningen ingen offentlig støtte.

1 e. Fastsettelse av kontigent for 1994

Kontigenten holdes uendret for 1994.

1 f. Valg av styre, valgkomite og revisor

Styret

Styret gjenvalgt med uendret sammensetning.

Valgkomiteens leder (referenten) oppfordret til styret å lage en oversikt over hvilke perioder de enkelte medlemmer i styret var valgt for. Dette vil lette valgkomiteens arbeid . Dessuten er dette viktig for å sikre kontinuitet i styrevervene.

Leder Morten Bilet

Sekretær Yngve Kvebæk

Kasserer Jon Bekken

Redaktør Hilde Aaseth

Styremedlemmer: Geir sjøli, Per Kristian Stokke og Burny Iversen

Varamedlemmer Ragnhild Eklid Grendal, Paul Granberg, Stig Anderson og Astrid Haagensen

Enstemmig valg

Valgkomite

Roar Solheim (ny formann)

Dagrun Skarsvåg (nytt medlem)

Erling Sætre

Revisor

Ole Johnny Myrvoll

Styret får fullmakt til å få ny revisor i perioden dersom dette viser seg ønskelig. Dette grunnet at Myrvoll er meget opptatt.

Eventuelt

Ingen saker

2. Kaffepause, bevertning og loddsalg

3. Fylkesmiljøvern sjef Olav Høiås hos fylkesmannen i Hedmark orienterte om forvaltningen av de store rovdyr i Hedmark

Fylkesmiljøvern sjefen holdt et engasjert og interessant innlegg. Han understreket behovet for samarbeid med organisasjonene. En del spørsmål fra salen ble besvart.

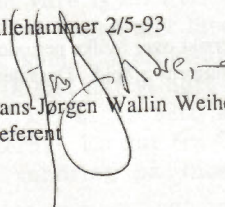
4. Foredrag om ugler

Kveldens høydepunkt for mange med mange praktfulle lysbilder.

5. Annet

Innlegg og lysbilder om ulv.

Lillehammer 2/5-93

Hans-Jørgen Wallin Weihe
Referent

Yngvar Hagen til minne

Den 22. mars i år døde Yngvar Hagen, 83 1/2 år gammel. Med ham er en av nestorene i norsk viltforskning gått bort.

Yngvar Hagen ble født 24.9.1909 i Fredrikstad. I 1936 tok han hovedfagsoppgave på rypen i Setesdalsheiene. Under tiden med dette arbeidet ble han også interessert i rovfugler og ugler, en interesse som skulle munne ut i flere artikler, samt i verket «Rovfuglene og viltpleien». Boka er et monumentalt verk som har blitt en klassiker i norsk viltforskning. Det var her Hagen la fram sine teorier om at svingningene i bestandene av smånagere, småvilt og predatorer hang sammen, og at det var byttedyrene som styrte bestandene av predatorer, ikke omvendt. Med «Rovfuglene og viltpleien» la Hagen ned en grunnsten i arbeidet med å endre det gamle rovvilthatet til en helhetlig forståelse av samspillet mellom viltartene. Dette var da også hovedgrunnen til at han i 1988 ble hedret som det sjette æresmedlem av Norsk Ornitologisk Forening, en utnevning som han satte stor pris på.

Yngvar Hagens virke strakte seg imidlertid langt utenfor rovfuglenes verden. I 1937-38 deltok han på en vitenskapelig ekspedisjon til Sørishavet, hvor han besøkte øya Tristan da Cunha. Det var arbeidet med fuglelivet på denne øya som ble grunnlaget for hans doktorgrad, som han forsvarte i 1952. I 1938 ble det utgitt en bok om denne ekspedisjonen (Tristan da Cunha, Den ensomme øy), hvor Yngvar Hagen bidro både med kapitler og tegninger. Femti år etter ble det på øya gitt ut to frimerker med motiv fra denne ekspedisjonen, og ett av dem har motiv fra ringmerking av en albatross. Det er Hagen som står for ringmerkingen, og han er den eneste norske ornitolog som har blitt avbildet på et frimerke.

På 1950-tallet tok Yngvar Hagen opp studier av hjortevilt, og spesielt vinterbeiting hos elg og rådyr. Dette resulterte i hans siste, store publikasjon om ølgens vinterbeite, utgitt i 1983.

I årene 1952-55 var Yngvar Hagen konservator ved Zoologisk museum i Oslo. Han var deretter statens jaktkonsulent og vitenskapelig leder for Statens Viltundersøkelser i 22 år (Vollebekk / Ås, 1955-77), som senere ble Viltforskningen ved Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk i Trondheim (nå Direktoratet for naturforvaltning. I dag er Viltforskningen en del av Norsk Institutt for Naturforskning). Under denne tiden fikk han stor betydning for hele spekteret av norsk viltforvaltning. Dette ble bl.a. markert av Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk (nå Dn) med et omfattende festskrift ved Hagens 75-års dag i 1984 (Viltrapport nr. 29). Yngvar Hagen var også leder for viltundersøkelsesens ringmerkingssentral.

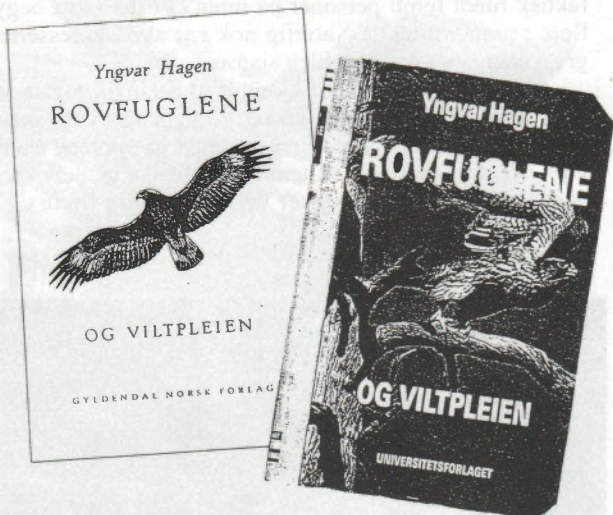

Yngvar Hagen foretok mange feltstudier ved Stortjern i Trysil. Her gjorde han forsøk med etablering av kunstige småvann for å bedre levevilkårene for våtmarksfugl og fisk. Det var også i disse traktene han satte opp kunstige rugekasser for slagugle, og som den første i landet fikk arten hekkende i to av sine kasser. I mange år bidro han som fast foreleser på Stortjern under Oslo-universitetets hovedfagskurs i barskogsøkologi. Foto 16. 6. 1981; Roar Solheim.

Yngvar Hagen er den eneste norske ornitolog som er Avbildet på et frimerke. Motivet viser Yngvar Hagen (til høyre) sammen med J. C. Dunne, idet de ringmerker en albatross.

Rovfuglene og viltpleien er en klassiker i norsk viltforskning, men originalutgaven av boka (til venstre) var lenge nesten umulig å oppdrive. Etter stor innsats fra Per J. Tømmeraas ble en faksimile-utgave (til høyre) gitt ut i 1989 til Hagens 80-års jubileum. Denne er fremdeles tilgjengelig.

Yngvar Hagen var formann i Norsk Zoologisk Forening i 1955-1958, og var i denne tiden med på oppstartingen av Norsk Ornitologisk Forening. Han var også norsk representant i Nordisk Kollegium for Viltforskning, og en aktiv støttespiller i Verdens Naturfond (WWF).

Det er Yngvar Hagen som har hovedæren for at kunnskapen om, og holdningene til, rovviltet langsomt begynte å endre seg. I ærkjennelse av hans store og fundamentale innsats på dette feltet, er det med stor takk og ærbødighet at Foreningen Våre Rovdyr lyser fred over Hagens minne.

Roar Solheim

Bjørneturen lørdag 1. mai

Så ble det en bjørnetur i år også selvom tidspunktet kanskje ikke var helt optimalt. På denne tiden smelter spor på snø fort i godvær, og mange skogsbilveier er for dårlige til å ta seg frem på. Men det var liksom så naturlig å ta turen på dette tidspunktet fordi årsmøtet var dagen før! Det var en fin mulighet for mange å få med seg begge deler på e helg. Hva denne turen ville by på var noe usikkert helt til det siste. Vi hadde fått vite om noen bjørnespor på grusvei et stykke opp mot Rena.

Etter en enkel og bra overnatting på Elverum camping var vi klare for bjørntur tidlig lørdag 1.mai. Værgudene var med oss denne dagen, og vi var faktisk rundt femti personer på turen.(Vi må snart begynne å dele turen opp i flere grupper/turer?!) Naturlig nok var alle interesserte i å se på sporene på grusveien, som er en sjelden sjanse.

Etter en relativ kort kjøretur til Steinvik togstasjon, gikk vi så opp i lia etter sporene. Det ble en skikkelig hyggelig overraskelse for oss alle. Etter de første noe utydlige spor, ble kvaliteten på sporene stadig bedre ettersom vi gikk oppover. Sporene så temmelige ferske ut, selv om de faktisk var noen dager gamle. Enkelte plasser var det virkelig flotte og dype sporrekker etter bamsefar.

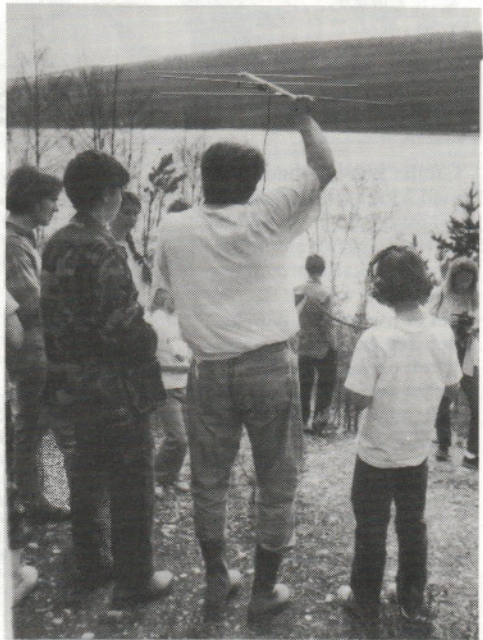

Her var det tydelige bjørnespor. Enkelte retter blikket mot skogbrynet!

Med bjørnespor og fint
vær tok vi oss god tid.

Der - rett på andre siden
av vannet lå det en bjørn
i vårsola. Både små og
store fikk lytte på radio-
signalene.

Med godvær, flotte bjørnespor og hyggelig samvær, tok vi oss litt god tid her. Desverre hadde vi ikke noe bjørnehi som var tilgjengelig for oss å by på, fordi de var noe vanskelig å komme til. Men som vanlig fikk vi hjelp av norsk/svenske bjørneprosjektet med en radiobjørn. Denne bjørnen som har navnet Sjølibjørnen ble merket ved Sjølisand i 1990 og har en stor del av leveområdet sitt innenfor Forsvarets tiltenkte skytefelt i dette området, som Paul Granberg redegjorde nærmere for på turen.

I en lang bilkolonne dro vi til et godt utgangspunkt for å lytte på bjørnen. Det var midt på dagen og den lå ganske rolig på en plass. Både store og små lyttet ivrig på bamsen og på mange virket det nok litt underlig at "der oppe i åsen på andre siden av vannet ligger en bjørn å slapper av i vårsola". Her brukte vi resten av tiden til vi dro hjemover utpå ettermiddagen.

Selvom et hibesøk hadde vært ønsket av mange, sitter jeg med inntrykket av at turen alt i alt var fin, særlig med de utmerkete sporene på grusveien. Neste år får vi prøve legge turen på et annet tidspunkt, enten litt tidligere med bedre sporsnø eller litt senere med greiere adkomst til hi.

Morten Bilet

P.S. Hvis det er noen bjørneturdeltagere som har noen synspunkter vedr. turene hadde det vært fint med en tilbakemelding via brev om hva de synes om disse turene på godt og vondt, slik at vi kan legge opp turene på riktigst mulig måte.

Østlendingen 27. mai 1993

— Selvtekt av storsamfunnet

Grethe Fossum nøler ikke med å karakterisere odelstingsvedtaket som en klar selvtekt av storsamfunnet overfor lokalsamfunnet. — Det er rett og slett det, og det er min plikt å påpeke det. Jeg er skuffet over vedtaket, og jeg er redd halmstrået som ligger i Lagtingets behandling, er et for tynt halmstrå, sier Fossum.

AV
SVERRE VIGGEN

— Mitt standpunkt i saken er veldig klart, og det bygger på at jeg vil

ha rett til å forvare mitt og mine uansett hvor i landet jeg bor. Nå har jeg og andre mistet den muligheten, og det beklager jeg virkelig. Det bekymrer meg, sier Grethe Fossum.

Organisasjonene avgjorde

Hun er ikke i tvil om at det var rovdyrorganisasjonene som avgjorde kampen med sin påvirkning av politikerne de siste dagene.

— De har helt klart jobbet godt. De har nærmest bodd i Stortinget de siste ukene og påvirket de som ikke var sikre i sitt syn. Det har klart å snu de svake sjelene etter effektiv jobbing. Meg har de ikke kontaktet, og ikke hadde de klart å snu meg heller. Mitt syn har hele

tiden vært soleklart i denne saken. Jeg kjenner forholdene ute blant husdyrbrukerne. Derfor har det heller ikke vært vanskelig for meg å ta standpunkt i saken. Det har vært min plikt som politiker å jobbe for deres sak. Jeg har også gitt klart uttrykk for det overfor såvel regjering som gruppa i Stortinget, og det har ikke vært lagt hindringer i vegen for meg i mitt arbeide, sier Grethe Fossum.

— Du har ingen tro på at saken snur i lagtinget?

— Det må bli bare spekulasjoner. Men jeg gruer nok for at siste ordet er sagt. Og jeg beklager at folk i utkantene nå skal måtte leve under usikre forhold og føle utrygghet, sier Grethe Fossum.

...og "rovdyrorganisasjonene" takker for god attest !

Ulvekonferanse i Liege, Belgia 21-23. mai 1993

En stor europeisk ulvekonferanse, hvor FVR var eneste organisasjon fra Norge, fant sted i Belgia i slutten av mai. Ikke ukjente Viggo Ree og undertegnede var foreningens deltagere på konferansen, som samlet hele 60 representanter fra 18 organisasjoner i 16 land, og som igjen representerte ca 30.000 medlemmer.

Initiativtager til konferansen var belgieren R. F. Dubois, leder av organisasjonen Wolves & Wildlife Society. Han er selv biolog og har skrevet flere bøker og artikler om ulv. Målet med konferansen var å danne en felles europeisk hovedorganisasjon for bevaring av ulven i Europa. Ideelle organisasjoner fra hele Europa var invitert, og FVR var faktisk spesialinvitert som gjester. Dyktige fagfolk var også representert, slik som Henryk Okarma fra Polen, Fernando Palacios, Spania, Dr. Badridze, Georgia, Paul Pachet, Canada og Erki Pulliainen, Finland for å nevne noen. Sistnevnte var konferansens president. Det var med andre ord et godt utgangspunkt for å "dra i gang" noe nytt. Dubois og hans familie hadde lagt det hele meget godt til rette hvor mulighetene for utstrakt kontakt og kommunikasjon var gode - ikke minst i hageselskapene!

Selve konferansen foregikk på universitetet i Liege. Foredrag ble holdt av representanter fra de land som har ulv, men kun to av deltagerlandene hadde ledsagende lysbilder - Portugal og Norge! Viggo holdt et meget godt tilrettelagt foredrag om ulvens situasjon i skandinavia i dette århundrede, men særlig vekt på tiden etter fredningen, hvor lysbildene og opplysningene sjokkerte salen! Det ble nærmest gispet i tur og orden etter hvert som ulvelik og sannheten om normenns og svenskers behandling av denne arten kom fram. Stor interesse knyttet det seg også til opplysningene til de norske og nordiske landbruksorganisasjonenes utryddelses-planer for store rovdyr i Fennoskandia, og hvilke personer som sto bak disse utredningene. Men også fakta om biologi, leveomåder, vandringer samt pene naturbilder vakte oppsikt blant innbarkedede ulvefolk.

I tillegg til FVR fra Norge var Norden representert ved Varggruppen fra Sverige (Bjørn Ljunggren), det finske naturvernforbundet (Satu Huttunen og Esko Joutsmo), Animalia (parlamentsmedlem Lukkainen og biolog Veli-Risto Cajander), samt prof. Pulliainen selv.

Kontakten mellom de nordiske representantene var svært nyttig, særlig med tanke på finnenes viktige rolle for ulvens overlevelse i Skandinavia. Allerede til høsten vil vi samles for å diskutere hvilke felles tiltak vi kan gjøre for å endre de finske myndigheters holdninger, og hvilke tiltak og strategier vi bør stake ut for fremtiden. Russland bør nødvendigvis også inn i dette viktige arbeidet.

Alle nasjoner hadde interessante opplysninger å komme med. Bl.a. hadde både Tyskland og Frankrike hatt ulv innenfor landegrensene i år! Førstnevnte ble gjestet av polske ulver, sistnevnte av italienske - som muligens hadde ynglet i år på fransk jord.

Tyskland var representert med mange deltakere, og interessen der var tydeligvis stor. Det var forøvrig tyskerne som hadde invitert den kjente ulveforskeren Paul Pachet fra Canada som observatør.

I de land der ulv ikke forekommer finnes også organisasjoner for bevaring av ulv. Flere av dem yter god og tiltrengt støtte til forskning og organisasjoner i ulvelandene.

En ny europeisk ulveorganisasjon ble altså dannet, og vil gå under navnet **European Federation for the Wolf**. Hovedmålene er følgende:

1. Sikre langsiktig levedyktige ulvepopulasjoner i hele Europa. Ulven vil ha større muligheter for å overleve på lang sikt i områder hvor grensene ikke er definert ut fra politiske hensyn. Ulven vil sikres et bedre vern når man med felles, økologiske målsettinger kan utnytte hverandres ekspertise og andre ressurser.
2. Samordne og støtte ekspertise blant organisasjoner involvert i vern, forskning og forvaltning, til beste for ulven og dens krav til leveområder.
3. Foreslå og samordne tiltak til støtte for disse målene.
4. Oppfordre og støtte forskning som bidrar til vern av ulv.
5. Gi støtte til innsamling av midler og deres anvendelse.

Styret som ble valgt består av følgende representanter:

Erki Pulliainen, Finland ble valgt til president og leder (ufrivillig men med taktfast applaus var det ingen vei utenom). Dessuten P. Mader fra Sveits, B. Ljunggren, Sverige, F. Palacios, Spania, V. Cajander, Finland, H. Okarma, Polen samt R. F. Dubois (Vicepresident), G. Dubois og F. Dubois, alle Belgia.

Både Viggo Ree og undertegnede fikk forespørsel om styredeltagelse, men grunnet arbeidspress på hjemmebane måtte vi si nei i denne omgang.

Denne konferansen hadde mange interessante momenter i seg, og mitt inntrykk er at denne organisasjonen blir god å ha i kulissene når nye "skippertak" må til for støtte til ulven i Skandinavia.

Morten Bilet

Til stor begeistring overrakte Viggo Ree et ulvebilde på vegne av FVR og seg selv til initiativtaker R. F. Dubois, ved konferansens slutt.

Hele 60 representanter fra 18 organisasjoner i 13 land deltok i konferansen.

Her går diskusjonen livlig blant de nordiske delegatene. Et nordisk oppfølgingsmøte skal skje allerede denne høsten.

Med ugler i blikket

Paul Granberg

Som oftest er det de store rovdyra som fanger oppmerksomheten. Men vi må ikke glemme at vi også har små og mindre kontroversielle arter av bytteetere, som har sin misjon og plass blant våre medskapninger.

En av de aller minste er spurvugla, som tradisjonelt er oppfattet som en typisk gammelskogsfugl - og dermed en art som lett kan få det vanskelig med vår tids skogskjøtsel. Dette var noe av bakgrunnen for at biologistudenten Hallvard Strøm, ved Universitetet i Trondheim, valgte spurvugla som hovedfagsobjekt. Som veileder har han professor Geir Sonerud ved NLH-Ås. Strøm er Hamar-gutt, og det var derfor beleilig for han å legge studieområdet til Vangsåsen utenfor Hamar, der Sonerud forøvrig har lagt ned et betydelig forskningsarbeide, blant annet på perleugle.

Strøm søker svar på blandt annet hvor store arealer og hvilke skogtyper spurvugla bruker. Hvordan ugla jakter, hvilke byttedyr den velger og dens adferd i forbindelse med lagring av bytte.

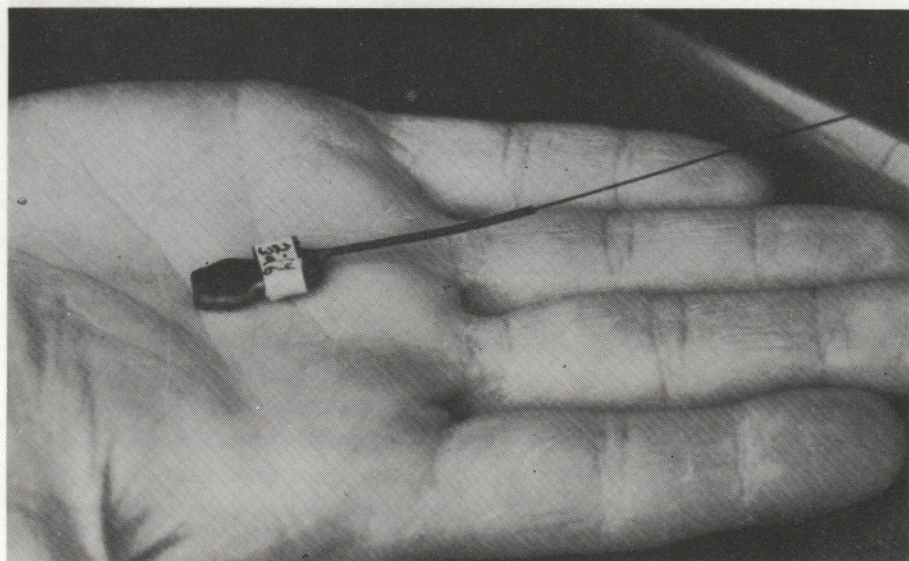
Metodikken er kort og godt radiotelemetri som hjelper Strøm til å holde synskontakt med uglene over lengre tid, slik at han direkte kan observere hva de små fjærballene foretar seg og hvordan de opptrer under jakten.

De fleste av oss har vel sett spurvugla bare rent tilfeldig mens den sitter å speider, eller kanskje når den en sjelden gang slår etter bytte ved fuglebrettet om vinteren. Jeg fikk bli med Strøm ut i felten et par ettermiddager, første gang på overgangen mars/april og andre gangen i slutten av mai. For meg var det en helt ny opplevelse å kunne følge den vesle jegeren over flere timer, mens den flyttet seg fra post til post på utkikk etter bytte.

Når ugla flytter seg ut av synsvidde, må den peiles inn igjen via radioen.

Radiosenderen veier 1,7 gram. Merk at under det kvite båndet ligger det en stoppmagnet som tas av når den settes på ugla. Selve radiosenderen er altså mindre enn hva bildet gir inntrykk av.

Spurvugla bærer radiosenderen på samme måten som vi bærer ryggsekken.
Antennen er glatt, myk og bøyelig - omtrent som en nylonsene.

Forskningsprosjekt på rovdyr i Trøndelag

Det er nå satt igang et meget omfattende forskningsprosjekt på bjørn, jerv og gaupe i Nord-Trøndelag. Initiativet kommer fra Børgefjellutvalget, som består av representanter fra næringsorganisasjoner og kommuner rundt Børgefjellet, og som har som oppgave og arbeide med rovdyrspørsmål og rovdyrskader i forhold til statlige forvaltningsorganer.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) som er et privat forskningsinstitutt, skal samordne de forskjellige delprosjekter med sitt instituttprogram "store rovdyrers økologi i Norge".

Forskningsprogrammet kan grovt skisseres i følgende to spørsmål:

1. Hvor store tap av husdyr og tamrein skyldes rovdyr?
2. Hvilke arealkrav har rovdyra?

Det er skissert et meget omfattende forskningsprogram, vesentlig basert på radioinstrumentering av de forskjellige rovdyrarter samt av husdyr og tamrein i områder med antatt forskjellige mengder rovdyr. Dessuten takseringer av bestanden av alternative byttedyr i de aktuelle områder.

Feltarbeidet var igang våren 1993 og er skissert frem til 1995, med en finansieringsramme på 6,3 millioner kroner. Av dette står Direktoratet for naturforvaltning for 400 000 kroner, mens resten i hovedsak er privatfinansiert.

Som oppdragsgivere står:

Norges Landbruksvitenskapelige Forskningsråd

Bygdeutviklingsfondet

Organisert beitebruk

Tiltaksfondet for småfe

Reindriftens utviklingsfond

Direktoratet for naturforvaltning

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Nord-Trøndelag Distriktshøyskole

Norsk institutt for naturforskning

Det er nedsatt en såkalt "Referansegruppe for rovdyrprosjektene i Nord-Trøndelag", som består av en representant fra hver av følgende instanser:

Norsk sau- og geitallslag

Østre Namdal reinbeitedistrikt

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen

Reindriftskontoret i Nord-Trøndelag

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Direktoratet for naturforvaltning

Nord-Trøndelag Distriktshøyskole

Beskrivelsen av forskningsprosjektet er fremsatt i Oppdragsmelding nr. 195, fra NINA. I forordet skriver forskningssjefen ved NINA at "Referansegruppen skal være en garanti for at resultatene som blir oppnådd i prosjektet blir publisert på en måte som oppdragsgiverne er tjent med", hva han nå måtte mene med det? Det pekes også på at Referansegruppens medlemmer kan "foreslå løsninger på situasjoner som oppstår og sette fram forslag om endringer i de prioriteringer som blir gjort".

Et spørsmål som umiddelbart melder seg er om man overhode har så mange individer av enkelte store rovdyrarter i Nord-Trøndelag, at et slikt forskningsprogram lar seg gjennomføre? Med en smule innsikt i den feltinnsats som kreves bare for å få radioinstrumentert store rovdyr - for ikke å nevne det registreringsarbeid som følger - tørr vi spå personalet en hektisk tid fremover, dersom det tas sikte på å etterkomme prosjektbeskrivelsen med forskning av noe kvalitet innefor den oppsatte tidsramme.

red.

Norsk institutt for naturforskning:

Oppdragsmelding nr. 195.

Tett med bjørn i grenseområdene

NA - Bjørn Sigurd Larsen

RØYRVIK: Sju voksne bjørner og minst tre unger ble observert på en dag da Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) for første gang aktiviserte sitt lokale oppsynsapparat. Forskerne ved NINA skulle spore en bjørn for radiomerking, og fikk en hel mengde med observasjoner langs grenseområdene i Røyrvik og Lierne. Etter hva NA forstår skal antallet observasjoner overrasket stort i Direktoratet for Naturforvaltning (DN). Børgefjellutvalgets leder Amodd Lillemark er slettet ikke overrasket.

— De siste dagene er det også er observert tre eller fire bjørner i Hattfjelldal og Grane rett over grensa til Nordland. Dessuten har minst et par jerv herjet i reinsflokkene i samme området, forteller Lillemark. Amodd Lillemark sier at lokalfolk stadig og lenge har hevdet at stammen er i vekst, men aldri fått gjennomslag for dette. Folk har ikke vært trodd: — Jeg kan tenke meg at DN-folka har fått seg en tankevekker, sier Lillemark.

NINA bekrefter antallet

Forsker Tor Kvam i NINA er prosjektleder for rovdyrprosjektene i Nord-Trøndelag. Han bekrefter at de torsdag mottok til sammen sju forskjellige meldinger om bjørespor fra det nyopprettede lokale

oppsynsapparatet de har etablert. Dessuten var det spor fra enten tre eller fem forskjellige unger.

Observasjonsstedene

En bjørn ble observert i Røyrvik, på vei nordover mot Børgefjell. En annen bjørn ble observert ved Stamfjellet innerst ved Tunnsjøen på vei mot Trones. En tredje bjørn ble observert i Muruområdet i Lierne. Den fjerde bjørnen ble observert ved Store Jormvatnet like over grensa. Og på svensk side mot Munsfjellet ble to binner med tre eller fem unger, samt en hanbjørn observert på vei mot grensa ved Lierne. Alle observasjonene skjedde altså i grenseområdet i Røyrvik og Lierne.

Går langs veier

— Det ser ut til å være mye svenskevandring, sier forsker og prosjektleder Tor Kvam. Han forteller at bjørnene ofte velger de letteste veiene, enten langs vatn eller rett og slett at de går langs veiene. Heller ikke Kvam er særlig overrasket over antallet, men synes det er spesielt at så mange observeres på en og samme dag. Foreløpig er sauebøndene midt opp i lammaing, men om ikke lenge skal sauene til fjells. Lillemark regner med at det skal bli nok en hard sommer.

— Jeg håper at DN nå har fått et klart signal om at det ikke finnes en norsk stamme og en svensk, men at stammen må sees som en felles svensk/norsk stamme. Dette bør være grunnlaget når grensene for kjerneområde for bjørn skal bestemmes, sier Lillemark.

Mislykket om rovdyr

Ⓜ ASBJØRN LINDMO

STEINKJER: Det store rovviltprosjektet i Nord-Trøndelag arbeider i sterk motvind. Tanken om å utstyre rovdyr med radiosendere har bare lyktes i begrenset grad, og radiosenderne som skal brukes på sau og rein fungerer ikke.

Prosjektlederen, forsker Tor Kvam i Norsk institutt for naturforskning (NINA) i Trondheim, sier at prosjektet på ingen måte er bortkastet, selv om det hittil har havnet på sparebluss i forhold til intensjonene. Prosjektet som har en kostnadsramme på 6,3 millioner kroner, startet i fjor og skal gå

over fem år. Et viktig mål med prosjektet er å finne tapsårsaker på sau og rein, og kartlegge rovdyrenes bevegelsesmønster og oppførsel i terrenget.

Tanken var at flest mulig bjørner og gauper skulle fanges inn og utstyres med radiosendere denne våren, slik at dyrene kunne følges utover sommeren. I tillegg skulle et stort antall sauer og rein utstyres med såkalte dødsvarslerne som sender ut radiosignaler når dyrene blir liggende i ro mer enn to timer. Hensikten med denne delen av prosjektet er å få klarlagt dødsårsaken på et tidlig tidspunkt.

I dag sitter prosjektet igjen med bare én bjørn med radiosender, og det har ikke lyktes å fange inn en eneste gaupe. Dødsvarslerne som skulle tas i bruk allerede i

fjor, har fortsatt ikke tilfredsstillende virkning.

– Vi beklager selvfølgelig at vi må utsette denne delen av prosjektet enda et år fordi senderne fortsatt ikke er ferdig utviklet, men innsamlingen av besetningsdata på sau vil bli gjennomført også i år, og her er det allerede kommet frem interessante foreløpige resultater, sier Kvam.

Det lyktes prosjektet å fange tre bjørner og utstyre dem med radiosendere i slutten av april og begynnelsen av mai i år, etter at prosjektet hadde kontakt med fem forskjellige bjørner i grensetraktene til Sverige. De tre bjørnene ble skutt med bedøvelsespiler fra helikopter. Dessverre har to av disse bjørnene allerede mistet sine radiosendere. Bjørnen som ennå går med sen-

der, ble felt 25. april ved Skograuberget i Nordli og er siden jevnlig blitt radiopeilet. Den har holdt til på begge sider av riksgrensen, sør for Murusjøen.

– Det er selvfølgelig beklagelig at to av bjørnene har mistet senderne, men vi er ellers fornøyd med bjørneprosjektet så langt, sier Kvam.

Det ble gjort en rekke forsøk på å fange gauper for radiomerking i løpet av vinteren, men det lyktes ikke. Prosjektet har derfor ennå ingen gaupe som er utstyrt med radiosender, men Tor Kvam sier at gaupefangsten vil bli tatt opp igjen til vinteren på bakgrunn av de erfaringer som nå er høstet.

OMSTRIDT: - Bjørnen er det eneste store rovdyret som slår, og slaget er veldig hardt, sier rovdryforsker Ivar Mysterud og holder opp en avstøpning av en bjørnelabb.

(Foto: Tom E. Østhus)

Selbu-bjørnen SOM JACK THE RIPPER

TRONDHEIM (Dagbladet): Rovdyrforsker Ivar Mysterud er styrket i troen på at en sex-gal bjørn voldtok og drepte flere kyr og kviger i Selbu i fjor sommer. Han ser klare likhetstrekk mellom Selbu-bjørnens herjinger og framgangsmåten til masse mordere som Jack The Ripper.

Av KJELL-IVAR MYHR

- Jeg har pløyd gjennom hele verdenslitteraturen og lest alt tilgjengelig materiale om voldtekt. Det er ingen tvil om at det er likhetstrekk mellom bjørneherjingene og framgangsmåten til masse mordere, sier Mysterud.

Han viser til at masse mordere vanligvis lemlester sine ofre, for eksempel ved å skjære bort brystene og andre kroppsdeler.

- Vi har funnet svært spesielle skader på flere av de drepte dyrene i Selbu. Avrevne jur, blødninger bak og til og med på innsidene av lårene, er tegn på at det har forekommet seksuell trakassering, sier Ivar Mysterud.

Hypotese

Han understreker at voldtektsteorien foreløpig bare er en hypotese.

- Helt sikre kan vi ikke være, men det er flere indikasjoner på at dødsfallene er et resultat av en form for seksuell trakassering eller voldtekt. Jeg synes slett ikke dette er merkelig. Vi finner eksempel på seksuell trakassering overalt i naturen, sier Mysterud.

I går la han fram sin sluttreport om bjørnesaken i Selbu. Der konkluderes det med at det utvilsomt var bjørn som sto bak skadene på 18 kyr og kviger i fjor sommer.

Norskevidts

Andre rovdryforskere avviser

Mysteruds voldtektsteori som useriøs. Den svenske bjørneforskeren Robert Franzen har tidligere sagt til Dagbladet at han aldri har hørt om bjørner med seksuelle avvik.

- Dette må være en norskevidts, sa Franzen.

Selv er Mysterud ikke så bekymret over at han står temmelig alene i det faglige miljøet.

- Vi vet ennå for lite om voldtektshypotesen, men jeg har ønske om å forske videre på emnet. Jeg mener dessuten at rapporten om Selbu-saken inneholder grundig dokumentasjon som bør overbevise flere av mine kolleger, sier Ivar Mysterud.

Ulve-uvett

Igjen er det nødvendig å advare mot å rope ulv i utide. Men nå gjelder det rovdycet selv, som faktisk er Norges mest truede dyreart. Stammen teller i høyden 10 dyr, og den deler vi til alt overmål med Sverige, i grensetraktene ved Finnskogen.

Trusselen er overhengende. Odelstinget skal i dag ta stilling til endringer i viltloven, hvor det springende punkt er om nødvergeretten skal innskjerpes eller stå uendret. Høyres gruppe vil beholde loven slik den er, tross sterk uenighet om standpunktet. Hvis ingen der – eller andre utenom Arbeiderpartiet og SV – tar til vettet, kan det bli skjebnesvangert for rovdycer selv er svært sårbare.

Flertallet av lovgiverne stiller seg i så fall på bøndenes side. Da vil det fortsatt være slik at ulv kan skytes hvis man mener det er fare for angrep på husdyr. I praksis vil det nærmest bety avlivning etter bønders og jegeres forgodtbefinnende.

Slik bør vi ikke stelle oss. Det er ingen mening i å utrydde en drøy håndfull ulver for å verge en beskjedne andel av våre over to millioner sauer. Svenskene tok for sin del konsekvensen av dette, ved å oppheve nødvergeretten helt i 1990. Dersom den ikke engang strammes til hos oss, blir den åpenbart ønskelige, felles forvaltning av den fåtallige ulvestammen umulig. I lengden vil ikke det tjene norske sauebønder.

De folkevalgte bør følgelig stå fast ved de signaler om strengere vern som ble gitt i forbindelse med rovvilt-meldingen i fjor. Vi er dessuten forpliktet av internasjonale avtaler når det gjelder truede dyrearter – forpliktelser som vi med styrke henviser til i andre aktuelle sammenhenger.

Odelstingets behandling av en eventuell endring i nødvergeretten ble behørig dekket av pressen. Aftenpostens leder viser at her har man tatt seg tid til å sette seg inn i saken, og man konkluderer bl.a. med at ulik lovgivning i Norge og Sverige vanskeliggjør en felles forvaltning.

Drammens Tidende/Buskeruds Blad har derimot misforstått fullstendig og trodd at nødvergeretten ikke ble endret. Kanskje skrev redaktøren lederen før Odelstingets kveldsmøte, og gikk hjem? I så fall burde han brukt aftenen til å lese om artsmangfold, og om de forpliktende konvensjoner Norge har sluttet seg til.

DT BB

Onsdag 26. mai 1993

Savner vi dinosaueren?

Pinlig knefall for næringsinteressen! ble det hånlig hevdet da Odelstingets flertall i går kveld sa nei til utvidet vern av ulv. Ja, det var en markering av at også sauer og bønder skal ha livets rett her i landet – etter vårt syn en helt riktig markering. Vi finner det slett ikke pinlig, men derimot meget forstandig, at den nåværende nødvergerett i viltloven opprettholdes.

Dersom lovvedtaket – mot formodning – skulle bety at ulven utryddes i Norge, skjer ingen vesentlig skade. At dyrearter har forsvunnet, har skjedd før. Og hvem av oss kan vel med hånden på hjertet påstå at vi egentlig savner tyranosauere og de andre skrekkglene?

STRIDEN OM ROVDYRA

— Vi forsvarer vårt og tar konsekvensene

— Alle forsvarer sitt. Det tror jeg også miljøvernfolket vil gjøre hvis deres eiendom blir truet. Vi kommer til å forsvarer vårt og ta konsekvensen av det. Når myndighetene pålegger oss lover det umulig kan leves etter, er det ingen veg utenom sivil ulydighet. Det er ingen veg utenom harde tak nå. Vi skal alltid klare oss. Jeg gruer mer for de som kommer etter oss og ikke er vant til å måtte kjempe for sitt og sine og være sterk i troen, sier Olav Peistorpet på Åsnes Finnskog.

AV
SVERRE VIGGEN

IKKE I TVIL: — Vi er ikke i tvil om at husdyr og eiendom skal forsvares, sier Inger og Olav Peistorpet.

Knekkes ikke

Han oppfordrer imidlertid husdyrbrukerne til å holde ut. At de vil klare det, er han temmelig overbevist om.

— Vi skal ikke la oss knekkes av dette. Tvert i mot vil det bli en skjerp kamp for å overleve. Jeg synes det mildt sagt er betenkelig at folk med sikker jobb kan sitte og si at vi skal miste lovveggen vår i si at vi skal miste lovveggen vår i si at med en Tsjernoby-historie til, kan det fort være greit å ha rene beiteområder. Vi skal klare oss,

men det er for jævlig å bli overkjørt slik av folk som sitter milevis fra virkelighetens verden, sier Peistorpet.

— Det vedtaket som nå er gjort, er en virkelig bjørnetjeneste for ulven. Det er tatt mindre enn dødsstøt for den, og det er jo greit nok at det er dens venner som selv har sørget for det, fortsetter Peistorpet.

Finnes ikke erstatning

Det finnes ikke erstatningsordninger som kan rettferdiggjøre

myndighetenes rovdyrpolitikk, mener husdyrbrukerne på skogen. Her handler det om følelser overfor dyr som folk har nært forhold til.

— Det er så vi må spørre oss om ikke politikerne er ansvarlig for hva de sier. De har lovet oss å ta hensyn til vår situasjon, men vi opplever hele tiden at de gjør noe helt annet enn de sier. Spørsmålet er om det ikke burde opprettes et utvalg som gransker dem. Kanskje

burde det også være straffbart med så mange løftebrudd, sier en arg Peistorpet.

At det etter odelstingsvedtaket vil bli straffbart å forsvarer sin eiendom, kan ikke husdyrbrukerne ta hensyn til. De må forsvarer sitt og ta det som måtte bli konsekvensen, understreker Peistorpet.

— Det er skuffende at partiet som Ap og SV svikter småfolket i ukantigrendene på denne måten. Det må være et tankeors at Høy-

re partiet som mest har talt vår sak nå. Kr.F's folk kan heller ikke lesi sin bibel godt nok. Har de glemt historien om bonden som kastet det han hadde i hendene og lette til han fant den ene sauen som var blitt bortefra flokken på 100. Da han fant det, ble det stor fest. Det var da. Vi skal ikke ha loiv til å forsvarer våre dyr. Forstå det den som kan, sier Inger og Olav Peistorpet.

Østlendingen 18. mai 1993

Uventet ulve-skjebne

Moskva (NTBs korrespondent Thomas Hamberg): Noen sultne ulver smøg seg forleden inn på en grisefarm i Ukraina — med et svært uventet resultat. Grisene var nemlig også sultne.

Grisepasserne på kollektivbruket Kommunismens Morgengry utenfor Kiev var allerede kjent med at en flokk ulver snek seg omkring i området, og hadde tatt sine for-

holdsregler. De hadde sulteforet grisene i tre døgn.

Så da ulveflokken — hunn, hann og tre unger — kom inn i grisehuset, var det de som ble offer for angrep. Bare hunnen lyktes i å unnsnippe skjebnen som griseføf, men avgikk ved døden etter å ha flyktet hardt skadd ut av grisehuset. Av de andre fire var det bare skinn- og beinrester tilbake, forteller ukeavisen Kievskije Novosti, sitert av partiavisen med det forpliktende navnet Pravda (sannhet).

VM-helten er gjest i Lørdagsrevyen

Gjermund vil skyte rovdyr

— Jeg tar ikke fem øre for å skyte rovdyr som viser seg ved saueflokken min. Endringene av «Nødvergeparagrafen» gjør narr av oss sauebønder. Jeg har mistet mer enn nok sau til rovdya. Det sier VM-helt fra 1966 og saueholder Gjermund Eggen i Engerdal. I kveld legger han «breidsida» til mot politikere og regelverk, gjennom et lengre opptak i Lørdagsrevyen.

AV
ARNE LUND

I slutten av mai gikk Eggen knallhardt ut mot den nye verncinnskjerpelsen som politikerne vedtok med knapp margin.

Nødvergeretten har vært et helt tema den siste uken, og dette vil altså NRK nå bringe ut til hele det norske folk gjennom et innslag i Lørdagsrevyen.

Enorm støtte

— Etter mine forholdsvise harde utsagn har jeg mottatt bare støtte og sympati fra det ganske land. Brev, telefoner og kort fra hele landet har vist at jeg har folket med meg i denne saken. Det utrolig er at jeg ikke har fått noen negative signaler, men de kan sikkert komme, sier Eggen.

Den støtten som Eggen har fått i denne saken kommer fra flere bondelag i landet. Men også enkeltpersoner har vist sin sympati for det modige utspillet.

— Det som har skuffet meg mest i denne saken er Torbjørn Berntsens utsagn og press for å få vedtatt endringene i loven.

Kjempetap

Gjennom flere år har Eggen mistet sau til de store rovdyra. Bjørnen har mest tradisjon for sauedrapene i distriktet. Men i 1988 var det etter alt å dømme ulven som drepte 120 sauer i løpet av snauet to døgn. Gjermund mistet 71 av disse.

— En slik sjokkopplevelse som jeg fikk den gangen ønsker jeg ingen reprise på. Derfor vil jeg skyte for rovdyra rekker å gjøre slike skader, sier Eggen bestemt.

I 1989 var det bamsen var herjet

VIL SKYTE ROVDYRA: Gjermund Eggen med rifla ved et av sauekadavrene som ulven tok i 1988.

i hans saueflokk. Da mistet han 41 sauer.

— Dersom jeg skulle få anledning til å felle et større rovdyr ved saueflokken min, vil jeg ikke nøle med å stå fram. Mange andre sier de vil grave ned rovdya og holde tett, men det skal ikke jeg. Da får heller domstolene bestemme hva slags straff jeg eventuelt skal ha.

— Når alt dette er sagt om rov-

dyra, vil jeg også tilkjennegi at jeg ikke er noen rovdyrhater. Bjørnen kan gjerne luske i fjelltraktene her så lenge den ikke tøyer husdyra, sier Eggen.

Lørdagsrevyen

— Dersom alt går som planlagt vil vi sende et innslag på fem minutter fra Engerdal i Lørdagsrevyen, sier Tore Andresen i NRK. Endringe-

Nei til bjørnejakt

Adresseavisen
20. mars 1993

STRBSKE PLESO: Bjørn Dæhlie avslø et tilbud om å bli med på bjørnejakt i Tatra-fjellene.

— Det er så få bjørner igjen i Europa at de vil jeg ikke jakte på, svarte langrenns-Bjørn.

ne i «Nødvergeparagrafen» ble endelig avgjort torsdag, og dette er et tema som har opptatt veldig mange.

NRK har gjort opptak med Gjermund Eggen hjemme i Hylleåsen i hans bopel der han samtaler med tidligere sauegjeter Hallstein Skogheim. Også på setra i Lalleråsen er det gjort opptak.

Dødsfeller utplassert i populært turområde

Av ROGER DANIELSEN

Noen har lagt ut livsfarlige jerve-feller innerst i Beisfjord i området rundt Skamdalen. Lapphunden «Boris» gikk rett i fella i forrige uke – bare noen få kilometer fra tettbebyggelsen. Hundecier Viggo Husjord frykter at det kan ligge flere i det populære i turområdet.

– Hva om unger finner slik? Selv voksne har ikke årened å komme seg los fra en slik dersom de er alene, sier Viggo Husjord til Fremover.

Føriabben satt fast

Tre år gamle «Boris» var imidlertid heldig som slapp å bøte med livet etter skituren tidlig i forrige uke.

Han løp cirka 10–15 meter foran meg. Plutselig hørte jeg at han skreik noe veldig, sier Husjord.

«Boris» hadde blitt lurt til å sette seg fast i jervesaksa. Den hadde klippet knallhardt sammen over den ene føriabben hans. Blodferskt reinkjøtt lå strødd omkring fella som var festet til en stor stein med kjettinger, sjakler og wire-lås. Forspor fra mennesker tydet også på at både åiet og fella nettopp hadde fått etersyn.

Grusom hjemtur

Jeg hadde aldri før sett en slik saks før og ante ikke hvordan den skulle åpnes. Derfor sprang jeg til hytta vår, som lå 300 meter unna, og hentet en øks. Så hugde jeg av kjettingen og tok både «Boris» og fella med hjem. Det var helt grusomt, forklarer Husjord.

Hjemturen tok 15–20 minutter. Vel framme bar det inn i garasjen med både hunden og fella.

Jeg måtte bruke et kuheim for å presse han løs, legger Husjord til.

Den kraftige fjæra i fella ødela

I FELLA: En slik jervesaks var nær ved å ta livet av lapphunden «Boris» i Beisfjord. – Tenk om han hadde stukket hodet inn i fella, sier Viggo Husjord.

(Foto: Roger Danielsen)

imidlertid ikke foten til «Boris». I helga hoppet han forsiktig rundt på alle fire, men knurret kraftig til Fremover da vi skulle ta skaden nærmere i øyesyn. Da vi skulle ta bilde av han sammen med fwila, var det tydelig at han var svært redd den.

Ikke anmeldt

– Han gjemte seg ute lenge et-

ter at jeg hadde tatt han løs. Men nå går det bra, mye bedre enn hva jeg hadde fryktet, sier Husjord.

Viggo Husjord vil ikke spekulere i hvem som har plassert fella der. Han har heller ikke anmeldt forholdet.

– Nei, jeg har ikke sett hvem som har gjort det – selv om man kan ha sine egne tanker. Men jeg håper at dem det gjelder tenker seg litt om nå, sier Viggo Hus-

fjord. Han er ikke i tvil om at det er jerven, og ikke noe annet, som er forsøkt fangst.

– Nei, hva ellers? Jeg har dessuten tidligere sett jerv bare ti meter fra der saks lå. Men jerven er totalfredet, og slike fangstredskaper er forbudt, sier Viggo Husjord.

Normalt rovdyrår i Hedmark

Rovviltkonsulent Petter Wabakken hos Fylkesmannen i Hedmark karakteriserer sesongen så langt som normal. Man har hatt kontakt med minst fem bjørner som har gjort skade. Antallet er bestemt ved spormål, tidspunkt og hvorvidt dyret har hatt radiosender. En av bjørnene, en forholdsvis liten hannbjørn, ble radiomerket i vår like etter at den gikk ut av hiet øst for Femunden. Den 24. juli ble den ved hjelp av helikopter bedøvd og flyttet fra Ringebu i Oppland til Idre i Sverige. Den hadde så langt man kjenner tatt ca. 23 sauer i Stor-Elvdal vest for Glomma, altså utenfor foreslått kjerneområde for bjørn. Totalt har bjørn pr. 4. august tatt 110 sauer. Nytt er det at bjørn har hatt tilhold i Sør-Odal (bare ca. 60 km fra Oslo sentrum) i flere uker, og den mistenkes for å ha ført til tap av ca. 15 sauer her.

Hittil står gaupe for tap av 51 sauer. 23 av disse er tatt i Stange, og her har det vært gitt fellingstillatelse på ett dyr. Det har vært jaktet i to uker uten resultat. Jegerne har imidlertid sett gaupe to ganger. Viltneimndformannen har anbefalt jaktstopp, for eventuelt å søke om å få felle dyr på ettervinteren.

Fire skudd mot bjørn i Åmot

Den 19. juli traff en 17-årig sauegjeter på to bjørner nord for Rena i Hedmark. Det han oppfattet som binne og unge befant seg hhv. 40 og 20 meter unna. Brått reiste "binna" seg og kom mot ham. Han ble skremt og løp unna. Etter ca. to timer gikk han tilbake til området for å se etter sauene, denne gangen med rifle i hånda. Han fikk plutselig se den minste bjørnen igjen. Den begynte å bevege seg mot ham, før den reiste seg opp på to. Gjeteren fikk panikk og fyrte av fire skudd, de tre siste har han selv omtalt som "sjanseskudd". Dette til tross blir han i pressen blir omtalt som "en vant jeger".

Rekonstruksjon av hendelsen og søk med hund tyder på at bjørnen ikke ble truffet. Episoden bidrar til å reise flere viktige spørsmål omkring bruk av våpen under gjeting. Foreningen har allerede gjort innspill overfor påtalemyndigheten for å unngå ville tilstander i beiteområdene.

Gjeting gir effektiv beskyttelse

Mens mange saueiere hevder at det er umulig å verne sauene mot rovdyr ved gjeting, har tidligere leder for Rovdyrutvalget i Hedmark Sau- og Gjetalslag, Frank Jacobsen i Trysil, erfaring for at dette hjelper. I flere år har han hatt minimale tap, men i år, med redusert støtte til tilsyn, har det igjen blitt en del skade.

ULVEFONDET

Ulvens situasjon i Skandinavia er kritisk. Sverige har noen få individer av dette unike skogsdyret i sin fauna. Noen av disse dyrene vandrer også inn over norsk territorium. Derfor må vi også i Norge være vårt ansvar bevisst og tilrettelegge forholdene på norsk jord, slik at ulvens situasjon både i Norge og Sverige blir så lik som mulig.

I nært samarbeid med fagfolk og forvaltning vil ulvefondet kunne brukes til direkte tiltak for å sikre arten i vår fauna. Vi ser viktigheten av å ha midler lett tilgjengelig, slik at raske tiltak kan iverksettes når et behov måtte melde seg. Erfaringsmessig vet vi at slike former for støtte hjelper.

Derfor håper vi at nettopp DU ser betydningen av slike tilgjengelige midler.

Ditt bidrag vil være å gi **kr. 100,- eller mer!**

Som en takk for din hjelp vil du få et ulvediplom med ditt navn påført og med en hilsen for ditt viktige bidrag til å bevare ulven i norsk natur.

Fondets "helsetilstand" og bidragsyternes navn (dersom ikke annet angis på innbetalingsblanketten), vil bli offentliggjort i tidsskriftet "VÅRE ROVDYR". Betal ditt bidrag til ULVEFONDET pb. 17, 2420 Trysil.

Postgiro: 0806 4429494. Bankgiro: 1800.20.97644.
Husk! Skriv tydelig navn og adresse.

HJELP VÅRE SISTE ULVER I SKANDINAVIA!

Bjørnene ved Storådalen har revet ihjel flere rein.

I vår og i sommer er det funnet flere dyr på svensk side.

Meldingen om «bjørnehaugen» i Storådalen og Gruvelsjødalen øst for Femund er blitt mottatt med blandede følelser. Mesteparten bare blåser i det, men enkelte mener det ikke er umulig at det rusler en del bjørn i disse trakter, særlig på svensk side. Folk i Femunds- og Engerdalstraktene hører med flykt om bjørnemeldingene, — med erfaringene fra «Lillerådås-bjørnen» i frisk erindring — skal ingen fortænke dem i det.

En kar som er godt kjent i traktene ved Storådalen og Gruvelsjødalen, kunne berette at samene på svensk side — i Storådalen i Idre — hadde fortalt at det holder til flere bjørner der. De har til og med gått til angrep på reinen, og i vår og i sommer er det funnet igjen flere ihjelrevne dyr.

Melding om at bjørnene skal være sett på norsk side anså vår kilde som lite sannsynlig. Det er sikkert bamsefamilien i svensk Storådalen det har gått rykter om. Men ingen kan være trygg for at «familien» gjør en visitt til broderfolket, legger han til.

ARBEIDETS RETT, RØROS 7-9-1945

Bjørn i grense-traktene øst for Femund?

Spor av den ennå ikke merket på norsk side.

Det har tidligere vært meddelt at bjørnen var på ferde i fjelltraktene øst for Femundsjøen. Etter de opplysninger Fjell-Ljom har innhentet, er det hittil ikke merket noe til bamsen på norsk side av grensen, men folk på svensk side, i Storådalen, påstår å ha konstatert bjørn. Det skal være hele 6 stykker av dem. Svenske gjeterer påstår å ha gått seg på noen ruggen flere ganger i sommer. Rein skal også være tatt av skogenes konge, som er fredet i Sverige. Den svenske stat yter imidlertid erstatning for rein som blir revet av bamsen, og ifjor fikk samene erstatning for 7 av sine dyr, men de påstod å ha mistet over det dobbelte antall. I år har de reist krav om erstatning for 20 voksne rein.

DAGSAVISEN TRONDHEIM 20-9-1945

En stor bjørn skutt i Engerdal.

I østre Trysil har det i den senere tid blitt revet ihjel mange sauer i skogen, og man mener at det er jerv som har vært på ferde, men jerven er meget vanskelig å få has på. I vår oppdaget man også at det var bjørn i disse traktene og det er nok mulig at den har hjulpet til med å drepe husdyrene i skogen. Den trakk imidlertid nordover og det ble i forrige uke revet ihjel en del sau i Engerdal, ved Lillerødåsen. Men her måtte også bamsen bøte med livet for sine ugjerninger. Den ble mandag kveld skutt av Ingmar Myrstad.

Hamr Stiftstidende hadde i går en samtale med Myrstad som forteller at det var syv karer som drog i veg til Lillerødåsen etter at man fikk høre at sauene var blitt drept der. Vi delte oss og jeg og en kamerat, Guttorm Strand, gikk sammen og ladde med oss hund. Den traff på spor og holdt dette ca. 400 meter. Det var ikke godt for oss å avgjøre om det var bjørnesporene eller om det var noe annet hunden trakk på, men da vi kom litt opp i

fjellet fikk vi snart se hva det gjaldt. I en søkk i terrenget ble vi var en velvoksen rugg av en bjørn. Den oppdaget oss ikke med det samme, men det tok ikke lang tid før den la på sprang alt den orket. Jeg fikk sendt et skudd etter den, men hadde nokså dårlige kuler og den gikk nokså langt før den måtte gi seg, og vi fikk gi den dødsstøtet.

— Hvordan fikk de den ned til dalen?

— Vi brukte hest og kjørte den ned til en sæter hvor det er bilveg.

— Det ble vel atskillig kjøtt av denne fangsten?

— Foreløbig er skinnen på den da det har vært så mange mennesker som vilde se dette sjeldne dyret at vi ikke har rukket å flå den.

Myrstad forteller til slutt at det var en meget stor hanbjørn, som man mener er kommet over fra Sverige, men at den har oppholdt seg her en tid. På spørsmål om man mener det er flere bjørner i disse trakter svarer han at det er neppe mer enn denne ene.

HAMAR STIFTSTIDENDE 11.7.1945

Slagbjørn på ferde i grensetraktene

Mange rein tatt på svensk side.

For en tid siden gikk det en melding gjennom avisene om at bjørnen opptrådte tallrikt i traktene øst for Femund.

Etter de opplysningene vi har innhentet skal man hittil hverken ha sett eller merket noe til bamsen på norsk side av grensen, men i Storådalen i de svenske grensetraktene påstås det å ha vært på ferde hele seks bjørner i vår og sommer. En av dem skal ha vært en svær rugg. De svenske rein-gjeterne påstås å ha gått seg på bamsen i marka flere ganger. En kar som søkte ly. for uvær under et grantre, jaget opp et svært beist. Han hadde hund som sprang noen meter foran,

NIDAROS, 20.9.1945

og denne fikk bjørnen til å ta flukten. En rein ble tatt helt innpå skigarden ved gården Løvåsen i Gruveldalen. De svenske samene i Idre fikk i fjor skadeserstatning av staten for 7 reiner som var tatt av bjørnen, men påsto å ha mistet 17—18 voksne dyr, vesentlig simler, foruten mange kalver. I år har de reist erstatningskrav for 18—20 voksne rein. Bjørnen er fredet i Sverige, men staten yter erstatning for skade som den anretter på bufe og tamrein.

Det ville ikke være utenkelig at bjørnen kunne komme over på norsk område i blant, i Grotådalen eller ved Rogen, men hittil har man som sagt ikke kunnet konstatere det.

Bjørnen har tatt sitt første offer i Os.

Enkelte mener at det er jerv som oppererer i Hummelfjellet.

Det fortelles at en sau er funnet ihjelrevet inne på Hummelfjellet. En vèt ikke om det er jerv eller bjørn som har vært på ferdē. Sauen bar imidlertid tydelige merker etter kraftige slag og hele bogen var revet bort. Det påstås at dette tyder på at det er bjørnen som er rovdyret i dette tilfelle.

Som kjent meldte vi for noen dager siden at en kar fra Os mente å ha sett bjørn inne på Osfjellet.

ØSTLENDINGEN, 24.-8.-1945

Til å begynne med syntes meldingen hyggelig, men skal bjørnen fare like illē fram inne på Osfjellet som den gjorde i Engerdal, varer det vel ikke lenge før den må vandre til de evigē jaktmarker like som Engerdalsbjørnen.

Vi er i allefall så glad i fårrikål at det ikke kan tillates at bjørnen får fråtse i sauekjøtt. Rimelig er det vel også at saueierne nedlegger protest, og lar sine bjørnerifler.

Bjørn også i Nord-Østerdal?

En kar hevder å ha sett en binne med onge i Os.

Det er nok ikke bare de politiske flyktningene som nå vender tilbake til det frie Norge. Etter meldinger vi har mottatt kommer bjørnen ruslende etterhvert over den «tykke streken» for å se seg om i landet etter at de tyske erobrere er gjort ufarlige. Det er bare hyggelig å høre at bamsen rusler omkring i skogene våre igjen hvis den ikke legger for dagen slik blodtørstig mordlyst som Engerdal-bjørnen gjorde.

Nå sist har vi hørt meldinger om at bjørnen er sett også i Nord-Østerdal. En kar fra Os traff under sin vandring på «noe brunt» som

han bestemt mente var en bjørn. Karen holdt seg for sikkerhets skyld på litt avstand, men mente likevel å se «et brunt nøste» springe rundt «det store brune». Han sluttet seg derfor til at det sikkert var en binne med onge. En hadde seinere vært innover, men kunne da ingenting finne.

Hvis det er en binne med onge, vil det bli meget vanskelig å komme den så nær at en kan se den ordentlig, opplyser vår meddeler. Mannen som hadde sett den er forøvrig en troverdig kar, legger han til.

ØSTLENDINGEN 20.-8.-1945

Nye ofre etter bjørnen i Engerdal dukker opp.

Syv sauer har den slått ihjel og kastet i Lillerødåa.

Fra Engerdal blir det meldt at en er kommet over nye offer etter bjørnens herjinger i Lillerødåssætertraktene. Som nevnt før hadde en kommet over 3 voksne sauer på disse kanter, — de bar alle tydelige merker etter å ha vært i klørne på bamsen.

Nå er ytterligere funnet syv sauer som er falt som offer for den ubudne gjest som på grunn av sitt

mordlystne temperament har måtte bøte med livet. De syv sauene er alle sammen funnet igjen i Lillerødåa, en liten elv i de samme trakter hvor bjørnen har holdt til. Bamsen har ikke spist noe av sauskrottene, den har bare slått dem ihjel og deretter kastet dem i åa. Hittil har en altså funnet 10 sauer som en med sikkerhet kan si er falt som offer for bjørnen.

ØSTLENDINGEN 24.7.-1945

Bjørnen huserer i Engerdal

10 sauer falt som offer.

Fra Engerdal blir det meldt at en er kommet over nye ofre etter bjørnens herjinger i Lillerødåssætertraktene. Som nevnt før hadde en kommet over 3 voksne sauer på disse kanter, — de bar alle tydelige merker etter å ha vært i klørne på bamsen.

Nå er ytterligere funnet syv sauer som er falt som offer for den ubudne gjest som på grunn av sitt mordlystne temperament har måttet bøte med li-

vet, skriver «Østlendingen». De syv sauene er alle sammen funnet igjen i Lillerødåa, en liten elv i de samme trakter hvor bjørnen har holdt til. Bamsen har ikke spist noe av sauskrottene, den har bare slått dem ihjel og deretter kastet dem i åa. Hittil har en altså funnet 10 sauer som en med sikkerhet kan si er falt som offer for bjørnen.

TELEDØLEN, NOTODDEN 28.7.-1945

Invasjon av bjørn

hev det vorte ved Fæmunden skriv bladet Østlendingen. 7—8 bjørnar hev dei set på ein stad.

SOGNS TIDENDE 20.9.-1945

Har bjørnen i Trysil tatt sitt første offer?

Et «underlig» dyr jaget sau ved Drevsjøen forleden. — Det er også sett jervspor i traktene. — Folk begynner å bli nervøse.

Som kort nevnt forleden ble det nylig sett spor etter bjørn i Flendalen og Drevdalen i Trysil. Først ble sporene iakttatt i Drevdalen, senere ved Eufloedsætra i Flendalen. Gårdbruker P. O. Elgshøen i Flendalen som vi har vekslet noen ord med, forteller at det nå spøker for at bamsen har tatt sitt første offer i disse trakter.

Forleden dag ble folk på Sjøli oppmerksom på at en sau ble jaget på andre siden av Drevsjøen. Det er nok så langt over sjøen, dertil atskillig skog og kratt langs med stranden, så det ble bare skimtvis en så noe til dyrene. Men etter uttalelser å dømme er det mye som skulle tyde på at det var bamsen som var etter sauen.

Det kan også tenkes muligheten av at det var jerv som var på ferde. I

traktene ved Sjøli ble det også siste vinter iakttatt jervspor.

— Er det sett spor etter mer enn én bjørn.

— Nei, det synes bare å være en eneste. Den har sikkert hatt hi i traktene her i vinter. Bamsen kom nemlig ut akkurat i den tiden vintersøvn er forbi. Mens snøen enda lå over marka ble det sett tydelige bjørnespor bare noen få kilometer fra Sjøli.

— Folk begynner kanskje å bli nervøse?

— Ja, en kan merke at en viss engstelse er til stede. Selv om vi ikke har noe sikkert bevis for at det var bjørnen som jaget sauen forleden — det er ikke funnet noen levninger etter dyret — er det likevel utrygt så lenge all sauen og buskapene går på beite i de samme trakter.

ØSTLENDINGEN, 23.6.1945

Bygdefolket tilfreds med at det atter rusler bjørn i Trysil-skogene.

Det ser ut som om bjørnen har holdt seg i traktene i Østre Trysil i snart et par år.

Fra Trysil er det i løpet av det siste år kommet et par meldinger om at det er sett spor etter bjørn i traktene i Østre Trysil. Bare for noen dager siden mottok vi melding om at den celebre gjest hadde avlagt et besøk i nærheten av gården Skjærholden. Den søvnige bamse hadde atter våknet opp fra vinterdvalen og hadde tatt seg en labbetur i omgivelsene. Det

var tydelige spor etter labbene i snøen — ja, den hadde til og med følt seg så livsfrisk og opplagt at den hadde gitt seg i kast med å rote maurtuer utover på flere steder. Selvsagt gikk beretningen utover bygda som et annet illykte — det er jo ikke lite av en begivenhet med slike sjeldne besøk — og det er flere som har vært oppover til «åstedet» for å overbevise seg om

at det hele medfører riktighet og for første gang å ta bjørnespor i øyesyn.

Fra enkelte hojd har det vært ytret tvil om det kunde være bjørnespor, og vi har derfor henvendt oss til flere kjentmenn i disse trakter for å få et definitivt svar. Med pålitelighet kan vi meddele at enhver tvil kan sjaltes ut, det er ikke til å komme forbi: det rusler atter bjørn i de vide Trysil-skogene!

— Det var allerede i fjor sommer vi kunde konstatere bjørnespor i traktene her, forteller gårdbruker Ole Floden. Vi så da tydelige spor bare omlag en kilometer nord for Floden gård. Antagelig har den oppholdt seg her snart et par års tid. Å angi noe nærmere bestemt sted er vanskelig, men det er i Faksefjelstraktene øst for Lørdalen den har satt merker etter seg. Hvor den har kommet fra tør en vel heller ikke si endelig bestemt, men vår mening er i hvert fall at den har kommet over fra Sverige, som er det mest sannsynlige.

— Hvordan ser bygdefolket på meldingen om at det igjen er bjørn i traktene?

— Mitt inntrykk er at de er glad over at det igjen rusler slike stolte dyr i Trysil-skogene, og jeg har ikke møtt noen som frykter for at det kan

få farlige følger. De fleste vil med velvilje møte tanken om å gjøre alt for å få beholde den sjeldne gjesten, og vi vil bare ønske at bamsen er fredelig stemt og ikke vil lage noe bråk der den farer fram.

— Kan det sies sikkert om det bare er en eller flere bjørner som oppholder seg i traktene?

— Det har vært umulig å få konstatert om det er én eller flere, men det mest sannsynlige er vel at den er alene.

— Er det lenge siden den siste bjørnen ble felt i Lørdalstraktene?

— For omlag 55 år tilbake husker jeg far min, Ola Floden, var med og felte bjørn i disse trakter. Han var forresten også med om å legge ned tre kulter på en dag, nemlig en binne med to unger. Men såvidt jeg husker i farten skal det være noen i Skåret som har felt bjørn seinere enn den far min tok. Enno lever det bjørnejegere i Østre Trysil.

Såvidt herr Floden. For egen regning vil vi flette med et ønske om at Trysil-bjørnen blir ruslende i denne skogomsuste bygda. Bjørnestammen i Sor-Norge er på det nærmeste utdødd, og det vilde være blodig synd om den skulde dø helt bort.

I disse trakter labber no atter bamsen.

STYRET

Leder Morten Bilet, Slengåsen 7, priv. / fax 63 87 94 39
2020 Skedsmokorset arb. 22 16 00 10
mobil 030 56539

Sekretær Yngve Kvebæk, Maridalsvn. 225 C,
0467 Oslo priv. 22 95 08 66

Kasserer Jon Bekken, H. Hårdrådes v. 4,
2322 Ridabu priv. 625 26984

Redaktør (barselspermisjon)
Hilde Aaseth, Nordvivegen 60,
2312 Ottestad priv. 625 78356

Styremedl. Burny Iversen, Nordborgveien 7,
2400 Elverum priv. 624 15787
arb. 624 11800

Geir Sjøli, Furusvingen 33,
2164 Skogbygda priv. 63 90 85 35

Per Kristian Stokke, Flikka,
4400 Flekkefjord mobil 094 89414

Vararepr. Ragnhild Eklid Grendal, Grindal,
7393 Rennebu priv. 074 26163

Astrid Haagensen, Bergabakken 4,
Brevik, 1464 Fagerstrand priv. 64 93 91 87

Paul Granberg, 2620 Follebu priv. 612 20006

Stig Anderson, Fjæremoens,
4800 Arendal priv. 37 04 33 80
arb. 37 02 50 00

Lokalkontakter (i tillegg til styret)

Nord-/Midt-Troms

Hans Prestbakmo
Trollbakken 6
9220 Moen
p/a 089 31324

Sør-Trøndelag med

Trollheimen
Morten Ree
7332 Løkken
p 074 96391

Ottadalen

Per Bådshaug
Boks 155
2686 Lom
p 612 11418

Sogn og Fjordane

Roar Solheim
5843 Slinde
a/p 056 79367
mob 094 25188

Hordaland

Rune Olav Vetås
Kolstibotn 54
5030 Landås
p 05 270493

Rogaland

Svein Efteland
Boks 190
4060 Kleppe
p 22 48 33 47
a 22 42 11 07

Vest-Agder

Eivind Mauland
4653 Hægeland
a 38 02 22 65

Vest-Finnmark

Tom Eirik Ness
Miljøvernkontoret
9520 Kautokeino
a 084 55095

Sør-Troms

Ole Halvorsen
Straumen
9410 Borkenes
p 082 92492

Røros

Tom Johansen
Skjevdalen
7460 Røros
p. 074.13835

Valdres

Svein Sørli
Vestringsbygda
2910 Aurdal
p. 613 64694

Buskerud

Viggo Ree
Pamperudbakken
3530 Røyse
p 32 15 77 15
fax 32 15 78 22

Vestfold

Helge Schjerve
Parkveien 11
3190 Horten
p 32 73 09 65

Telemark

Asbjørn Solvang
Greg. Dagsongt. 210 A
3900 Porsgrunn
p 35 50 17 02
mob 094 71407

Øst-Finnmark

Hans Dransfeld
9930 Neiden
p 085 96307

Nordland

Hans Gundersen
Vidrek
8520 Ankenesstrand
p 082 59655
a 082 23400

Nord-Østerdal

Hans J. Engan
2500 Tynset
p 624 80440

Land

Geir Høitomt
Rute 527
2870 Dokka
p 612 11320

Sør-Hedmark

Ole-J. Myhrvold
Soleiebakken 62
2200 Kongsvinger
p 628 14036

Aurskog/Høland

Svein Evensen
Lille Husebyvei 9
0379 Oslo
p/a 22 52 05 68

Aust-Agder

Arne Flor
Gunnar Knudsens v 36
p 37 03 16 95

Returadresse:

Foreningen Våre Rovdyr Postboks 17, 2420 Trysil